

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT

DEN HAAG - KONINGINNEGRACHT 26 - TELEFOON 117681 - POSTREKENING 412235

no. 7 - 172

Mei ~~1945~~ 1946

02866

2037

NIET VOOR PUBLICATIE.

Rapport No. 37.

ONDERZOEK NAAR DE KOSTPRIJZEN VAN GROENTEN EN FRUIT ONDER GLAS, VOOR HET TEELTJAAR 1946.

Met dit onderzoek heeft het Landbouw-Economisch Instituut zich ten doel gesteld het berekenen van de kostprijzen der voornaamste groentegewassen en fruitsoorten onder glas in hun meest voorkomende teeltwijzen voor het jaar 1946.

Wij stellen ons daarbij voor in een maandelijks uit te brengen rapport de kostprijsberekeningen te geven van die producten, waarvan de eerste aanvoeren in de daaropvolgende maand aan de veilingen verwacht kunnen worden. Aangezien voor het teeltjaar 1946 geen vaste brandstoffen voor den tuinbouw beschikbaar gesteld zijn, allen wij de kostprijsberekeningen van gewassen, die onder normale omstandigheden door middel van centrale verwarming worden geteeld, dit jaar achterwege laten.

Dit rapport omvat uitsluitend algemeene gegevens met betrekking tot de methode van onderzoek en van berekening der kostprijzen en is derhalve bedoeld als inleiding tot alle maandelijks uit te brengen rapporten.

Op de bijlagen B 1 t/m B 8 hebben wij de jaarkosten aan renten, afschrijvingen, onderhoud en verzekeringen van de duurzame productiemiddelen gegeven, waarvan bij de berekeningen is uitgegaan.

De berekeningen in deze B-bijlagen gelden voor elk der volgende maandelijksche rapporten. In laatstbedoelde rapporten zullen de kostprijsberekeningen als A-bijlagen worden opgenomen.

I. Methode van onderzoek.

De berekeningen zijn gebaseerd op de kosten en opbrengsten van gemiddeld goedgeleide bedrijven in een gebied, waar het betreffende gewas veelvuldig wordt geteeld.

Zoals U wellicht bekend is, houdt ons Instituut zich eerst kort met het economisch onderzoek op het gebied van den tuinbouw bezig. Dit onderzoekingswerk werd voordien voornamelijk verricht door de Directie van den Tuinbouw die bij den overgang van deze werkzaamheden naar ons Instituut het door haar verzamelde materiaal te onzer beschikking heeft gesteld. De gegevens voor dit onderzoek zijn dan ook grotendeels ontleend aan het cijfermateriaal, dat door de Directie van den Tuinbouw bij het door haar sedert 1938 ingestelde onderzoek naar de kosten en opbrengsten van een groot aantal tuinbouwbedrijven is verzameld. Overigens zijn deze gegevens door ons op hun juistheid getoetst, aangevuld en waar noodig, aan het oordeel van deskundigen onderworpen.

II. Methode van berekening der kostprijzen.

A. Kosten.

Zoals hiervoor reeds werd opgemerkt, is aan den tuinbouw voor het teeltjaar 1946 geen toewijzing voor vaste brandstoffen verstrekt. Bij de glasbedrijven met centrale verwarming is derhalve sprake van "leegloop" der verwarmingsinstallatie. De kosten hiervoor hebben wij niet opgenomen.

Bij de berekening der kosten is uitgegaan van de huidige officieele prijzen der productiemiddelen, voor zoover thans, in eenigszins normalen omvang, vervangingsmogelijkheid aanwezig is.

Voor de duurzame productiemiddelen, welke momenteel nog niet vervangen kunnen worden of waarvan kan worden verwacht, dat vervanging zal worden uitgesteld tot het oogenblik, waarop het prijsniveau eenigermate is gestabiliseerd, werd uitgegaan van de prijzen van 1939, waarbij een wijzigingscoëfficiënt van 2.25 in acht werd genomen.

Deze coëfficiënt is als volgt verkregen:

In het rapport, "De schade en het herstel", uitgebracht op 25 Juni 1945 door een aantal statistische deskundigen van naam, is gerekend met een prijspeil van de duurzame productiemiddelen in de eerste na-oorlogsjaren, dat 75% hoger zou liggen dan in 1939.

37 R

2032355

Bij Prof. Dr. J. B. D. Derksen, een der rapporteurs, is geïnformeerd hoe hoog dit percentage thans, gezien de ontwikkeling der omstandigheden sinds Juni 1945, wordt geschat. Prof. Derksen meende, dat voor de eerstkomende jaren de bouwkosten in het algemeen (dus niet speciaal van warenhuizen) ongeveer 2,25 maal zoo hoog zullen liggen als in 1939. Deze coëfficiënt acht hij dan aan den veiligen - lagen - kant.

1. Renten.

Over het in de duurzame productiemiddelen geïnvesteerde kapitaal is 4% rente per jaar berekend. Voor den grond en het glas van kassen, warenhuizen, enz., welke niet aan slijtage onderhevig zijn, is de investering gesteld op de volle waarde; voor de overige duurzame productiemiddelen op 60% van de waarde. Voor de niet duurzame productiemiddelen is 4% rente per jaar berekend over het totale kostenbedrag gedurende den tijd, dat dit gemiddeld in het bedrijf is vastgelegd.

2. Afschrijvingen.

De vaststelling der afschrijvingspercentages is geschied in overeenstemming met den levensduur gedurende welken, naar het oordeel van deskundigen, een nuttig gebruik kan worden verwacht. Met een eventuele residuwaarde is geen rekening gehouden.

3. Materialen.

Bij de vaststelling van het kwantitatieve verbruik aan grond- en hulpstoffen is uitgegaan van een teelt onder normale omstandigheden.

4. Arbeid.

Het aantal arbeidsuren, besteed aan de teeltbewerking, is bepaald op basis van de arbeidsprestaties van een gemiddeld volwaardigen arbeider. Van dit aantal arbeidsuren is voorts 10% voor teelten in kassen en warenhuizen en 15% voor teelten onder platglas en in den volien grond als "Verlet en diverse werkzaamheden" aangenomen, hetgeen naar onze meening redelijk geacht moet worden.

Bij de berekening van het uurloon is uitgegaan van de weekloonen, welke door het College van Rijksbemiddelaars worden vastgesteld.

De kosten van arbeid hebben alleen betrekking op de handenarbeid, die door betaalde arbeidskrachten of door den tuinder of zijn gezinsleden is verricht.

Voor de eigenlijke ondernemersarbeid van den tuinder is apart een bedrag opgenomen onder ondernemersloon (leiding en toezicht.).

Over de hoogte van het ondernemersloon spreekt het L.E.I. geen enkel oordeel uit. De bepaling hiervan is geheel en al een kwestie van Overheidsbeleid, waarop uiteraard van de zijde van de georganiseerde tuinders getracht wordt invloed uit te oefenen. Van uit het standpunt van het L.E.I. zou het dan ook het meest juist zijn, indien de eindberekeningen werden gebaseerd op de kosten zonder ondernemersloon. De praktische bruikbaarheid van de rapporten zou dan echter voor hen, voor wie deze bestemd zijn, verminderen. Uitsluitend om aan dit bezwaar tegemoet te komen is toch een ondernemersloon bij de kosten opgeteld. De hoogte hiervan is, evenals bij de rapporten van de landbouwproducten, gekozen op 20% der totale kosten.

De totale kosten vormen o.i. een bruikbaar maatstaf. Op een product met hoge kosten per ha komt dan ook een naar verhouding, hoog bedrag als belooning voor leiding en toezicht.

5. Diensten van derden.

Hoewel in tuinbouwbedrijven het onderhoud van duurzame productiemiddelen doorgaans grotendeels in eigen bedrijf plaats vindt, is eenvoudigheidshalve aangenomen, dat men dit in opdracht laat uitvoeren.

6. Belastingen.

Behalve de grond- en polderlasten en de omzetbelasting, is tevens een bedrag voor ondernemingsbelasting berekend. Van de zijde van het Ministerie is medegedeeld, dat de ondernemingsbelasting zeer waarschijnlijk ook voor den land- en tuinbouw van kracht zal worden.

Deze belasting wordt grotendeels berekend over de bedrijfswinst, anderdeels over het bedrijfskapitaal. Alleen het laatste deel, t.w. 2 o/oo van het bedrijfskapitaal, behoort tot de kosten.

B. Opbrengsten.

De opbrengsten zijn vastgesteld in overleg met deskundigen als gemiddelden over een groot aantal jaren. Aangezien bij de berekening der kosten van een teelt onder normale omstandigheden is uitgegaan, zijn eveneens de normale opbrengsten aangehouden.

K O S T E N V A N E E N W A R E N H U I S .

(1000 ramen)

Constructie: Uzeren onderbouw met betonnen voet, vurenhouten raamlijsten

Levensduur: Onderbouw en voet 25 jaar
Raamlijsten 8 jaar

<u>Waarde:</u>	Onderbouw en voet waarde 1939 f. 1880.- x 2.25	f. 4230.-
	Schietglas 320 m ² = 30 kisten à f. 27.-	" 810.-
	Raamlijsten 1000 stuks à f. 2.78	" 2780.-
	Raamglas 1000 stuks = 25 kisten van 41 stuks à f. 117.-	" 2925.-
		<hr/>
		f. 10745.-

Gemiddeld geïnverteerd kapitaal:

Onderbouw en voet	60% van f. 4230.-	f. 2538.-
Schietglas	100% van f. 810.-	" 810.-
Raamlijsten	60% van f. 2780.-	" 1668.-
Raamglas	100% van f. 2925.-	" 2925.-
		<hr/>
		f. 7941.-

Kosten:

Rente 4% van f. 7941.-		f. 317.64
Afschrijving:		
Onderbouw en voet	4% van f. 4230.-	f. 169.20
Raamlijsten	12 ¹ / ₈ % van f. 2780.-	" 347.50
		<hr/>
		" 516.70
Onderhoud (inclusief vervanging glas)		" 175.-
Glasverzekering:		
Schietglas	15 o/oo van f. 810.-	f. 12.15
Raamglas	22.8 o/oo van f. 2925.-	" 66.69
		<hr/>
		" 78.84
		<hr/>
		f. 1088.18

K O S T E N V A N P L A T G L A S.

(1900 ramen)

Constructie: Houten onderbouw, betonnen eindstukken en vurenhouten raamlijsten.

Levensduur:
 Onderbouw 5 jaar
 Eindstukken 15 jaar
 Raamlijsten 6 jaar

Waarde:

Onderbouw:

350 m palen	5 x 7 $\frac{1}{2}$ cm	} 7,4 m ³ vurenhout à f. 150.-	f. 1065.-
800 ribben	5 x 10 cm		
400 schroten	2 $\frac{1}{2}$ x 12 cm		
400 panlatten	2 x 3 cm		
Eindstukken	40 stuks à f. 4.50		f. 180.-
Raamlijsten	1000 stuks à f. 2.78		" 2780.-
Raamglas	1000 stuks = 25 kisten van 41 stuks à f. 117.-		" 2925.-
			<u>f. 6950.-</u>
			=====

Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal:

Onderbouw	60% van f. 1065.-	f. 639.-
Eindstukken	60% van f. 180.-	" 108.-
Raamlijsten	60% van f. 2780.-	" 1668.-
Raamglas	100% van f. 2925.-	" 2925.-
		<u>f. 5340.-</u>
		=====

Kosten:

Rente 4% van f. 5340.-		f. 213.60
Afschrijving:		
Onderbouw	20% van f. 1065.-	f. 213.-
Eindstukken	6 2/3% van f. 180.-	" 12.-
Raamlijsten	16 2/3% van f. 2780.-	" 463.33
		<u>" 688.33</u>
Onderhoud (inclusief vervanging glas)		" 125.-
Glasverzekering 22.8 o/oo van f. 2925.-		" 66.69
		<u>f. 1093.62</u>
		=====

KOSTEN VAN EEN WATERLEIDINGINSTALLATIE
VOOR WARENHUIZEN VAN TEZAMEN 7500 RAMEN.

<u>Constructie:</u>	2 P.K. Electromotor met pomp, leidingen, kranen en afsluiters, slangen.	
<u>Levensduur:</u>	Electromotor met pomp, leidingen, kranen en afsluiters	15 jaar
	slangen	5 jaar
<u>Waarde:</u>	2 I.K. Electromotor met pomp	f. 300.-
	Leidingen, kranen, afsluiters 450 m 2.25 x f.675.-	" 1518.75
	Slangen 75 m à f. 8.-	" 600.-
		<hr/>
		f. 2418.75
		=====
<u>Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal:</u>		
	60% van f. 2418.75	f. 1451.25
		=====
<u>Kosten:</u>		
	Rente 4% van f. 1451.25	f. 58.05
	Afschrijving:	
	Electromotor met pomp, leidingen, kranen en afsluiters 6 2/3% van f. 1818.75	f. 121.25
	Slangen 20% van f. 600.-	" 120.-
		<hr/>
		" 241.25
	Onderhoud	" 100.-
		<hr/>
		f. 399.30
		=====

K O S T E N V A N R I E T M A T T E N

(100 stuks van 2.20 x 3.60 m)

Levensduur: 4 jaar.

Waarde: 100 stuks à f. 4.42

f. 442.-

Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal:

60% van f. 442.-

f. 265.20

Kosten:

Rente 4% van f. 265.20

f. 10.61

Afschrijving 25% van f. 442.-

" 110.50

Onderhoud

-.-

Brandverzekering 2 0/00 van f. 442.-

" 0.89

f. 122.-

K O S T E N V A N E E N S C H U U R

Constructie: Steen met pannendak

Levensduur: 50 jaar

<u>Waarde:</u>	Oppervlakte 5 x 10 m	f. 1000.- x 2.25	f. 2250.-
	" 4 x 6 m	f. 600.- x 2.25	" 1350.-

Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal:

	Oppervlakte 5 x 10 m	60% van f. 2250.-	f. 1350.-
	" 4 x 6 m	60% van f. 1350.-	" 810.-

Kosten:

Oppervlakte 5 x 10 m

Rente 4% van f. 1350.-	f. 54.-
Afschrijving 2% van f. 2250.-	" 45.-
Onderhoud	" 35.-
Brandverzekering 2 ^o /oo van f. 2250.-	" 4.50

f. 138.50

=====

Oppervlakte 4 x 6 m

Rente 4% van f. 810.-	f. 32.40
Afschrijving 2% van f. 1350.-	" 27.-
Onderhoud	" 25.-
Brandverzekering 2 ^o /oo van f. 1350.-	" 2.70

f. 87.10

=====

K O S T E N V A N E E N T U I N S P O O R

(100 meter)

Constructie: Rails met bijbehorende dwarsliggers, laschplaten, laschbouten, klempaten, klembouten en 2 lorries.

Levensduur: 25 jaar

Waarde: Gemiddeld per bedrijf
 150 m spoor compleet, waarde 1939 f.180 x 2.25 f.405.-
 2 lorries compleet, waarde 1939 f.120.- x 2.25 " 270.-

Per 100 meter $\frac{100}{150} \times$ f.675.- f.450.-
 =====

Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal:

60% van f. 450.- f.270.-
 =====

Kosten:

Rente 4% van f. 270.- f. 10.80
 Afschrijving 4% van f.450.- " 18.-
 Onderhoud " 15.-

 f. 43.80
 =====

K O S T E N V A N G E R E E D S C H A P

Levensduur: 5 jaar

Waarde: f.300.- f.400.- f.450.- f.500.- f.600.-
=====

Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal
(60% van de waarde) f.180.- f.240.- f.270.- f.300.- f.360.-
=====

Kosten:

Rente 4% van het gemiddeld geïnvesteerd kapitaal	f. 7.20	f. 9.60	f. 10.80	f. 12.-	f. 14.40
Afschrijving 20% van de waarde	" 60.-	" 80.-	" 90.-	" 100.-	" 120.-
Onderhoud	-.-	-.-	-.-	-.-	-.-
Brandverzekering 2 ^o /oo van de waarde	" 0.60	" 0.80	" 0.90	" 1.-	" 1.20
	<hr/>				
	f. 67.80	f. 90.40	f. 101.70	f. 113.-	f. 135.60
	=====				